

**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO”
CATEDRA DE LIMBĂ ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ**

**Angela COȘCIUG,
conferențiar universitar, doctor în filologie**

**LINGVISTICA GENERALĂ
(curriculum)**

**BĂLȚI
2015**

Curriculumul a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de limbă română și filologie romanică din 27 mai 2015, proces-verbal nr. 10 și ședința Consiliului Facultății de Litere din 28 mai 2015.

Recenzent:

conf.univ., dr. Grigore Cantemir

Informații de identificare a cursului

Facultatea: *Litere*

Catedra: *Catedra de limbă română și filologie romanică*

Domeniul general de studiu: 14 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: 141 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității/specializării: 141.09 Limbi moderne

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind		
F.07.O.059		48	24		24	48	test	franceză

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul de lingvistică generală se înscrie în lista disciplinelor fundamentale ale specialității „Limba și literatura franceză și limba engleză”. Cursul are drept obiectiv de bază formarea sau dezvoltarea, la studenții absolvenți, a unui șir de competențe gnoseologice, praxiologice, de creare. Formarea sau dezvoltarea cu succes a competențelor enumerate în cadrul cursului condiționează exercitarea profesiei de profesor de limba și literatura franceză și limba engleză, când se cere a efectua diferite comparații de ordin filologic, generalizări teoretice, aplicări ale unei reguli de limbă, selectări de aserțiuni etc.

Competențe prealabile:

Pentru a se înscrie la cursul dat, studenții trebuie să aibă competențe ce țin de fonologie, gramatica teoretică, stilistică și poetică, lexicologie, semantica funcțională, lingvistica textului, semiotică etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Cursul are drept obiectiv de bază formarea sau dezvoltarea, la studenții *absolvenți*, a unui șir de competențe de diferit ordin: *gnoseologice* – să opereze cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene de limbaj, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să descrie corect diferite mecanisme ce stau la baza comunicării prin limbaj; să interpreteze adecvat diferite fenomene de limbaj; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor de limbaj; să definească corect diferiți termeni; să identifice anumite fenomene de limbaj; să combine cunoștințele obținute la cursul de lingvistică generală cu cele obținute la alte cursuri; să rezume unel aserțiuni etc.; *praxiologice* – să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de limbaj; să se servească adecvat de o teorie pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la limbaj; să analizeze fapte de limbă; să sintetizeze fenomene; să le compare, să stabilească deosebiri și asemănările dintre ele; să comunice corect o informație cu caracter lingvistic; să demonstreze o teorie lingvistică; să argumenteze o idee; să consulte surse bibliografice etc.; *de creare* – să cerceteze de sine stătător anumite subiecte ce țin de lingvistica generală; să modifice o părere; să inventeze o schemă ce redă un fenomen de limbaj; să dezvolte o teorie; să selecteze exemple care confirmă o teorie asupra limbajului.

Finalitățile cursului:

Studentul care a audiat cursul dat trebuie: să știe a opera cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene ce țin de lingvistică, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să descrie corect diferite mecanisme ce stau la baza limbii, limbajului; să interpreteze adecvat diferite fenomene de limbaj; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor ce țin de limbaj; să definească corect diferiți termeni; să știe a combina cunoștințele obținute la cursul dat cu cele obținute la alte cursuri; să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de limbaj; să se servească adecvat de o teorie pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la limbaj; să analizeze fapte glotice; să sintetizeze fenomene; să le compare, să stabilească deosebirile și asemănările dintre ele; să comunice corect o informație cu caracter lingvistic; să demonstreze o teorie lingvistică; să argumenteze o idee; să știe a consulta surse bibliografice; să cerceteze de sine stătător acele subiecte care sunt indicate de profesor; să știe a modifica o părere; să știe a inventa o schemă ce redă un fenomen glotic; să poată dezvolta o teorie; să poată selecta exemple care confirmă o teorie asupra limbajului.

Conținuturi:

Nr. d/ o	Tematica orientativă a modurilor cursului	C ur s	Se mi na r	L ab or at or	L uc ru l in di vi du al
1.	<i>Dimensiuni ale limbajului din perspectiva lingvisticii și a altor ramuri ale științei.</i>	6		6	10
2.	<i>Metode de cercetare a fenomenelor de limbaj.</i>	4		4	10
3.	<i>Dimensiuni sincronice ale limbajului.</i>	6		6	10
4.	<i>Dimensiuni diacronice ale limbajului.</i>	4		4	10
5.	<i>Dimensiuni clasificatorii ale limbajelor verbale. Tipologie, ramificare și contact glotic.</i>	4		4	8
	Total	24		24	48

Activități de lucru individual: activitățile de lucru individual, propuse în cadrul cursului au drept scop consolidarea cunoștințelor obținute la curs, formarea treptată a competențelor și deprinderilor de cercetare a limbajului. Ele se reduc la următoarele: comentarea diferitelor aserțiuni (de exemplu: *Limba este subiectivă din perspectiva fenomenului nominalizat și obiectivă din perspectiva individului ce o utilizează* (W. von Humboldt)), scrierea unor eseuri, referate, citirea critică a unor lucrări teoretice, studii de caz etc. Activitățile în cauză sînt de natură individuală sau în grup. Evaluarea produselor învățării se face prin metodele expuse mai jos.

Evaluare:

Sistemul de evaluare a studentului la curs include:

I) forme:

- 1) p a r ț i a l e: a) de verificare *teoretică*: fișe cu însărcinări, exerciții teoretice de aplicare, consolidare, verificare și creativitate, axate pe submodurile unui modul; discuții ghidate de profesor pe marginea subiectelor cursului; b) de verificare *practică*: exerciții practice;
- 2) s u m a t i v e: un test de evaluare dinamică și unul de evaluare finală în cadrul examenului;

II) o *apreciere* continuă și una finală cu note de la 1 la 10.

Chestionar pentru evaluarea finală

Natura limbajului: Limba - fenomen social din perspectiva originii, dependenței de societate și funcțiilor. Dependența compartimentului lexical al limbajului de societate. Esența limbajului din perspectiva facultății de a fi vocal și rațional. Caracterul deschis al limbajului. Caracterul discontinuu al limbajului. Realitățile denumite de unitățile limbajului. Funcțiunile limbajului: Funcțiunea comunicativă. Funcțiunea nominativă. Funcțiunea cognitivă și acumulativă. Funcțiunea expresivă. Funcțiunea poetică. Funcțiunea fatică. Funcțiunea metaglotică. Funcțiunile imperativă, indicativă și interogativă. Funcțiunile expresivă, apelativă și reprezentativă. Funcțiunile emotivă, conativă și referențială. Corelația limbajului cu gândirea: Științele care studiază corelația limbajului cu gândirea. Perspectivele de abordare a corelației. Corelația limbaj-gândire și corelația obiect-idee-cuvânt. Tipuri de gândire și materializarea lor în limbaj. Unități ale limbajului și unități ale gândirii. Importanța limbajului ca mijloc de comunicare: Limbajul și societatea. Comunicarea prin limbaj verbal și nonverbal. Aspecte ale limbajului: Perspectivele de abordare a aspectelor limbajului. Aspecte principale. Aspecte secundare. Limbajul drept obiect de cercetare interdisciplinară: Limbajul – obiect de cercetare a filozofiei. Perspective lingvistice în abordarea limbajului. Strategii filologice de investigare a fenomenelor de limbaj. Perspective logice și psihologice în studiul limbii și vorbirii. Cercetarea fenomenelor de limbaj din perspectivă istorică. Limbajul artificial și perspective matematice de abordare a lui. Limbajul – obiect de cercetare a medicinei, psihopatologiei și antropologiei. Lingvistica– știință socială: Motivarea socială a apariției limbii. Tipuri de grupuri sociale și clasificarea unui limbaj. Factorii sociali și rolul lor în dezvoltarea limbii. Metode comune de cercetare științifică aplicate în lingvistică. Metode specifice de cercetare a fenomenelor glotice. Metode moderne de cercetare a fenomenelor de limbaj. Procesul de comunicare. Limbajul – sistem semiotic. Limbă, vorbire, activitate de limbaj. Nașterea și dispariția limbilor. Muabilitate glotică și condiții de manifestare. Sensul și ritmul evoluției limbii. Dimensionarea limbajului în bază de stil. Clasificarea limbajelor în baza principiului antropologic. Dimensionarea limbajului în baza principiului teritorial. Clasificarea limbajelor în baza sursei. Dimensionări structurale ale limbajului. Interacțiuni glotice.

Model de test de evaluare finală

Prénom et nom de l'étudiant _____, groupe _____

Barème d'évaluation du test: pour 45-50 points accumulés – la note 10, pour 40-45 points accumulés – la note 9, pour 35-40 points accumulés – la note 8, pour 30-35 points accumulés – la note 7, pour 25-30 points accumulés – la note 6, pour 20-25 points accumulés – la note 5; pour 15-20 points – la note 4; pour 14-10 points – la note 3; pour 9-5 points – la note 2; pour 4-1 points – la note 1.

1. **Cochez la réponse correcte aux questions ci-dessous. Argumentez votre choix (évaluation: 1 point pour chaque réponse correctement cochée et 1 point pour chaque réponse suffisamment argumentée):**

- (a) *Quel est l'objet d'étude de la linguistique générale contemporaine?* Réponses: la langue comme réalité statique; l'individu qui veut parler; la parole d'un groupe social pris à part; la langue et sa relation avec la société; le langage comme phénomène social.
- (b) *Qu'est-ce le langage humain?* Réponses: une totalité de règles sur l'emploi des unités verbales; un phénomène totalement psychique que les scientifiques étudient constamment; un code (une totalité d'unités et de relations) que les individus humains emploient situationnellement; l'unique activité du cerveau humain; l'articulation des sons.
- (c) *Qu'est ce qui est indispensable en premier lieu pour que le langage humain soit produit?* Réponses: l'existence d'un individu qui le produise; l'existence des académies, des associations scientifiques qui étudient son fonctionnement; le fait qu'il renferme toujours beaucoup d'unités; l'existence d'une situation de communication (renfermant interactants, nécessité et/ou intention de communication et/ou possibilité de communiquer, lieu, temps etc.) dans laquelle le langage fonctionne; l'unique fait que l'individu puisse parler.
- (d) *Que désignent les unités du langage humain?* Réponses: les unités de la réalité objective ou subjective; les objets de la réalité; les images, dans la conscience humaine, des êtres de la réalité objective ou subjective; des états et le passage d'un état à un autre; les images, dans la conscience humaine, de toutes les unités de la réalité objective ou subjective – objets (ou même classes d'objets), êtres (ou même familles ou espèces d'êtres), états (ou passage d'un état à un autre).
- (e) *Quelle est la vraie cause externe des changements dans une langue que les scientifiques du XXe siècle mettent en relief le plus souvent?* Réponses: la différence raciale des individus qui laisse une empreinte évidente dans leur façon de parler; l'influence du substrat d'une langue sur ses formes ultérieures; les innovations des enfants qui entraînent des changements majeurs dans les langues des adultes; l'évolution de la société, de la pensée et de la connaissance qui conditionne l'apparition de nouvelles réalités et, par conséquent, de nouvelles unités langagières; la „mode” linguistique qui entraîne l'apparition de nouvelles unités.

II) Donnez une suite logique aux phrases ci-dessous (évaluation: 1 point pour chaque suite correctement donnée et 1 point pour l'originalité de celle-ci):

- La langue humaine a un caractère objectif, tandis que la parole
- La valeur du signe langagier est
- Le langage humain renferme des unités à un contour cognitif et
- En lignes générales, le langage féminin se distingue du langage masculin par
- Chez l'individu humain, entre le langage et la pensée il existe

III) Déterminez le style fonctionnel auquel peut être rapportée l'unité ci-dessous. Argumentez votre réponse (évaluation: 2 points pour le style fonctionnel correctement déterminé et 3 points pour une argumentation cohérente et ample de la réponse):

Il allait ramasser des histoires extraordinaires le long des chemins qui les avaient vues se produire dans les temps passés. Il avait le don de les faire resurgir pour en amasser, dans son char-à-bancs, les héros invisibles à tout autre que lui. Autour de l'auberge, entre les champs cultivés et la forêt au loup, il avait découvert un gisement de contes comme il y a des veines de charbon. Mais les contes n'étaient pas sous terre, ils étaient en surface et à hauteur d'homme. Trois heures lui suffisaient le plus souvent pour en moissonner un qui était mûr... (P. Jakez-Hélias, La Nuit singulière).

IV) En vous appuyant sur la phrase ci-dessous démontrez que l'analyse en constituants immédiats est une méthode efficace de recherche en linguistique (évaluation: 5 points pour la démonstration absolument correcte; 3 points pour l'ampleur de la réponse et 2 points pour sa cohérence):

Monsieur le baron était un des plus puissants seigneurs de la Westphalie, car son château avait une porte et des fenêtres (Voltaire, Candide).

V) Commentez (et critiquez si le cas se présente) l'assertion ci-dessous (évaluation: 8 points pour la correctitude maximale des commentaires, 5 points pour l'argumentation extrêmement riche de la position, 1 point pour la référence aux savants notoires et à leurs théories, 1 point pour la cohérence des commentaires):

Le signe linguistique est une réalité psychique (F. de Saussure).

Resurse informaționale ale cursului:

COHEN, M. *Pour une sociologie du langage*. Paris: Nathan, 1956. 396 p.

COȘCIUG, A. *Lingvistica generală*. Bălți: Presa universitară bălțeană. 2004. 60 p.

GRAUR, A. *Tratat de lingvistică generală*. București: Editura Științifică a Academiei de Științe a R. P. D. R. 1978. 423 p.

БАЛЛИ, Ш. *Общая лингвистика и вопросы французского языка*. Москва : Изд-во иностр. лит., 1955. 416 с.

БЕНВЕНИСТ, Э. *Общая лингвистика*. Москва: Прогресс, 1974. 447 с.